

KL

februar 2023

STATUS FOR IMPLEMENTERING AF VARMEAFTALEN

Afrapportering af, hvor langt kommunerne er med at udføre opgaverne i "Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne", indgået mellem KL og regeringen d. 29. juni 2022.

Indholdsfortegnelse

1	Sammenfatning og hovedkonklusioner	3
2	Indledning	4
3	Grundlag for afrapporteringen	5
3.1	Forbehold.....	5
3.2	Potentielle fejlkilder	5
4	Planlægningsindsats og varmeplaner	7
4.1	Varmeplaner i kommunerne	7
4.2	Varmeplaner i Plandata	8
4.3	Forenklet godkendelse	8
5	Breve til ejendomssejere	9
5.1	Breve til ejendomssejere i de naturgasforsynede områder	10
5.2	Breve sendt til ejendomssejere i de fjernvarmeforsynede områder.....	10
5.3	Overblik – Hvilken type breve har kommunerne sendt.....	11
6	Godkendte projektforslag i 2022	14
6.1	Tilslutningsprocent, varmepris og varmekilde.....	15
7	Forventninger til projektforslag i 2023	16
8	Etablering af koordinationsfora i kommunerne	17
9	Understøttelse af fælles, mindre varmeanlæg.....	18
10	Videre proces.....	19

1 Sammenfatning og hovedkonklusioner

KL og regeringen indgik den 29. juni 2022 *Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne*. Aftalen sætter rammen for kommunernes arbejde for at fremme udfasning af gas til rumopvarmning, og derved nedbringe afhængigheden af russisk naturgas.

Der er enighed mellem KL og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om, at KL som led i aftalen skal gøre status for kommunernes implementering af de dele af aftalen, der skulle udmøntes i 2022. Nærværende statusrapport udgør den skriftlige afrapportering til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, regeringen og aftalekredsen bag *Klimaaftale for grøn strøm og varme, 2022*.

Afrapporteringen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse, KL har foretaget blandt landets kommuner.

Hovedkonklusioner:

- 93 kommuner har besvaret spørgeskemaet, herunder alle kommuner med områder udlagt til naturgas. 5 kommuner uden gas mangler (3 af disse har besvaret delvist).
- Kommunerne har sendt ca. 670.000 breve ud til danskerne om deres mulighed for at få fjernvarme. Brevene er fordelt på følgende kategorier:
 - ca. 218.000 ejendomsejere har fået at vide, at de allerede i dag kan få fjernvarme, eller at der er et godkendt projektforslag for fjernvarme i deres område, samt hvornår de kan blive tilsluttet fjernvarmen.
 - ca. 266.000 ejendomsejere har fået at vide, at deres område er udlagt til fjernvarme i kommunens varmeplan, men at det vil kræve yderligere analyser for at afdække, om ejendomsejerne kan blive tilbudt fjernvarme.
 - ca. 145.500 ejendomsejere har fået at vide, at der ikke kommer fjernvarme i deres område, og at de derfor bør skifte til en alternativ varmekilde, f.eks. en varmepumpe.
 - ca. 40.500 ejendomsejere har fået en fjerde besked – primært at der ikke kommer fjernvarme, men at der kan være mulighed for fælles, mindre varmeløsninger.
- Kommunerne forventer at godkende minimum 147 projektforslag i 2023, hvilke omfatter ca. 175.000 ejendomme med naturgas.
- 80 pct. af kommunerne har godkendt en varmeplan i 2022. For de resterende 20 pct. er varmeplanen undervejs.
- 59 kommuner har oprettet et koordinationsforum i 2022, mens yderligere 21 kommuner prioriterer det i 2023.
- Hvis vi skal sikre en så hurtig omstilling af varmeforsyningen som muligt, kræver det yderligere tiltag, f.eks.:
 - En automatisk ”ja tak”-ordning i de områder, hvor der kommer fjernvarme.
 - En fjernvarmepulje med nok midler til, at ingen projekter behøver at blive sat på pause undervejs.
 - Et nationalt overblik over, om der frem mod 2028 er arbejdskraft og materialer nok til opgaven – for hvis ikke, må der findes en løsning.
 - Bedre understøttelse af fælles, mindre varmeforsyninger. F.eks. med rejsehold, øget vejledning, tilskud mv.

2 Indledning

Over 400.000 danske hjem opvarmes i dag med naturgas, mens godt 50.000 hjem opvarmes med oliefyr. Dertil er også mange erhvervs-, industri- og offentlige ejendomme forsynet med olie og naturgas. Med *Klimaaf tale om grøn strøm og varme, 2022* er der bred enighed i Folketinget om, at der fra 2035 ikke længere skal være boliger i Danmark, der opvarmes af gasfyr. KL bakker entydigt op om, at naturgas skal udfases fra rumopvarmningen, og at danske hjem, erhverv og offentlige institutioner fremadrettet skal opvarmes med grøn energi.

På den baggrund indgik KL og regeringen den 29. juni 2022 *Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne*. KL og regeringen er med aftalen enige om, at kommunerne spiller en vigtig rolle i bestræbelserne på at mindske afhængigheden af naturgas gennem udfasning af fossile brændsler til opvarmning. Aftalen sætter rammen for kommunernes arbejde for en grøn omstilling af varmesektoren frem mod 2028, herunder med særligt fokus på kommunernes rolle som planlægnings- og godkendelsesmyndighed på varmeområdet.

Med aftalen er der bl.a. enighed om, at:

1. kommunerne i 2022 gennemfører en planlægningsindsats for omlægning til grøn varme i de områder, der i dag er gasforsynede.
2. alle ejendommejerere med gas- eller oliefyr i de gasforsynede områder i udgangen af 2022 får klar besked om deres muligheder for at få fjernvarme, herunder om de i stedet skal overveje at konvertere deres olie- eller gasfyr til en alternativ varmekilde, f.eks. en varmepumpe.
3. kommunerne gennemfører planlægning, og fjernvarmeselskaberne udarbejder projektforslag for udrulning af fjernvarme hurtigst muligt, mhp. at kommunerne kan godkende projektforslagene inden udgangen af 2023.
4. strategisk energiplanlægning i første omgang styrkes, ved etablering af lokale koordinationsfora i kommunerne, mhp. at styrke koordinationen mellem kommuner, fjernvarmeselskaber, el-distributionselskaber, Evida, virksomheder med potentiale for udnyttelse af overskudsvarme m.fl. og derigennem understøtte en hensigtsmæssig planlægning og omstilling til grøn varme.
5. der kan være behov for at understøtte etablering af fælles varmeforsyning i mindre målestok i de områder, hvor fjernvarmen ikke rulles ud.

Med aftalen er der enighed om, at kommunerne gennemfører ovennævnte aktiviteter, og at staten bidrager med finansiering på samlet 201 mio. kr. i perioden 2022 til 2025. Heraf tildeles 125 mio. kr. i 2022, 58 mio. kr. i 2023, 12 mio. kr. i 2024 og 6 mio. kr. i 2025.

Som led i aftalen er der nedsat et dialogudvalg med repræsentanter fra KL og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. Dialogudvalgets formål er at følge implementering af aftalen og løbende indsamle data for planlægningen af den fremtidige forsyning i de områder, der i dag er gasforsynede. Der er i dialogudvalget enighed om, at KL som et led i aftalen skal gøre status for

kommunernes implementering af de dele af aftalen, der skulle udmøntes i 2022. Nærværende statusrapport udgør den skriftlige afrapportering til Klima-, Energi-, og Forsyningsministeriet, regeringen og aftalekredsen bag *Klimaaf tale for grøn strøm og varme, 2022*. Derudover afgiver KL på politisk niveau ligeledes en mundtlig status til aftalekredsen.

3 Grundlag for afrapporteringen

KL har som grundlag for afrapporteringen gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner.

93 kommuner har besvaret spørgeskemaet, herunder alle kommuner med områder udlagt til naturgas. 5 kommuner uden gas mangler at svare (3 heraf har besvaret delvist). Undersøgelsen omfatter derved alle de relevante kommuner.

Undersøgelsen dækker de centrale dele af aftalen mellem KL og regeringen. Herunder: Status på varmeplanlægningen, udsendelsen af breve samt arbejdet med at nedsætte lokale koordinationsfora og rådgive om fælles, mindre varmeløsninger der, hvor der ikke kommer fjernvarme.

3.1 Forbehold

KL har ikke mulighed for at trække de kvantitative data i undersøgelsen fra centralt hold. Der er således tale om en kvalitativ undersøgelse, der baserer sig på besvarelser fra de respektive kommuner. Da kommunerne er forskelligartede - i deres opbygning, ift. deres IT-systemer mv. - tages der forbehold for, at respondenterne kan have forskellige forudsætninger for at kunne svare på spørgsmålene. Dertil repræsenterer data i undersøgelsen et øjebliksbillede, da besvarelserne på spørgeskemaet er afgivet i perioden 4.-19. januar 2023. Da kommunerne til stadighed arbejder for at implementere aftalen, ville en ny status allerede i dag vise et endnu bedre billede af kommunernes arbejde.

Det skal fremhæves, at ordlyden i aftalen, samt det store fokus på udfasning af naturgas, har betydet, at kommunerne har haft et særligt fokus på de naturgasforsynede områder – både ift. at planlægge for en omlægning til grøn varme og ift. at sende breve til de relevante ejendomsejere.

3.2 Potentielle fejlkilder

Nogle kommuner har sendt breve til alle, hvis ejendom ikke er tilsluttet fjernvarme

Kommunerne har anført, hvor mange breve de har sendt til ejendomsejere i hhv. naturgas- og fjernvarmeområder. Hovedparten af de anførte ejendomsejere vurderes at være naturgas- og olieforbrugere. Nogle kommuner har valgt at sende breve til alle ejendomsejere, hvis ejendom ikke er tilsluttet fjernvarme. Det betyder, at det samlede antal breve, kommunerne har sendt, overstiger antallet af olie- og gasforsynede ejendomme i Danmark. Dette afspejler sig også i opgørelsen over de udsendte brevtyper. Dertil baserer kommunerne deres vurdering af, hvem de skal sende breve til, på BBR-data, der ikke er retvisende. F.eks. er der registreret over 100.000 oliefyr i BBR, mens Energistyrelsen vurderer, at der er godt 50.000 aktive oliefyr i de danske hjem.

Nogle kommuner har anført antal ejendomme i stedet for antal ejendomsejere

I spørgeundersøgelsen bedes kommunerne løbende besvare spørgsmål, hvor enheden er antal ejendomsejere. Nogle kommuner har i stedet anført antal ejendomme. I nogle tilfælde vil én ejendomsejer eje flere ejendomme, mens én ejendom også kan have flere ejere. Fejlkilden vurderes ikke at have en væsentlig betydning for undersøgelsens overordnede konklusioner.

Difference mellem antal breve sendt og forventede konverteringer

Kommunerne vurderer, at ca. 67 pct. af de ca. 266.000 ejendomsejere, der har fået brev om, at deres område er udlagt til fjernvarme i kommunens varmeplan, vil være konverteret til fjernvarme i 2028 på baggrund af projekter godkendt i 2023. Differencen mellem antal breve sendt og forventede konverteringer kan skyldes: 1) at 19 kommuner stadig er ved at afdække, hvor mange projektforslag de kan forvente i 2023, 2) at en række kommuner ikke forventer at modtage projektforslag i 2023 for konvertering af det fulde fjernvarmepotentiale inden 2028, og 3) at kommunerne i deres besvarelse har taget højde for den forventede tilslutningsprocent.

4 Planlægningsindsats og varmeplaner

Med aftalen er der enighed om, at kommunerne skulle gennemføre en planlægningsindsats for konvertering af olie- og gasfyr i de naturgasforsynede områder til grøn varme inden udgangen af 2022. Det er op til den enkelte kommune, om kommunen samtidigt udarbejder planer for områder, der i dag er uden kollektiv forsyning. Planlægningsindsatsen skal virke som grundlag for de projektforslag for udrulning af fjernvarme, som fjernvarmeselskaberne skal udarbejde mhp. godkendelse inden udgangen af 2023.

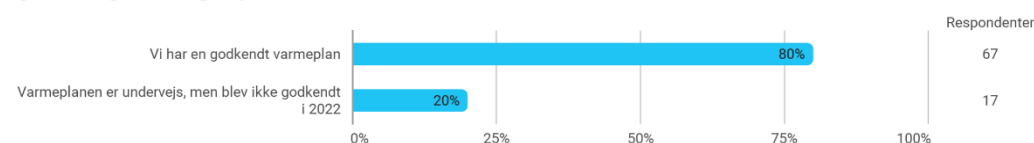
Varmeplanlægningen gennemføres i udgangspunktet efter de gældende retningslinjer i varmeforsyningsloven. Dertil udstedte Energistyrelsen *Cirkulæreskrivelse om kommunal varmeplanlægning og projektdokumentation* (CIS nr 10081 af 26/10/2022) i oktober 2022. Cirkulæreskrivelsen giver kommunerne en ny hjemmel til at godkende projektforslag, der ikke indeholder samfundsøkonomiske analyser, såfremt projektet er i overensstemmelse med en kommunal varmeplan, der indeholder en samlet samfundsøkonomisk vurdering. Der findes derudover ingen krav til selve varmeplanen, eller hvad den skal indeholde. Det er frivilligt for kommunerne, om de vil bruge den nye mulighed.

4.1 Varmeplaner i kommunerne

Der er 84 kommuner med områder udlagt til gasforsyning - såkaldte gaskommuner. Ifølge aftalen mellem KL og regeringen skulle disse 84 kommuner gennemføre en planlægningsindsats for konverteringen af de naturgasforsynede områder inden udgangen af 2022.

Ifølge KL's spørgeskemaundersøgelse har 67 kommuner nået dette, mens 17 kommuner ikke nåede i mål inden udgangen af 2022. Det skal dog understreges, at alle kommuner har sendt breve ud til borgere, herunder på baggrund af de foreløbige varmeplaner, jf. afsnit 5.

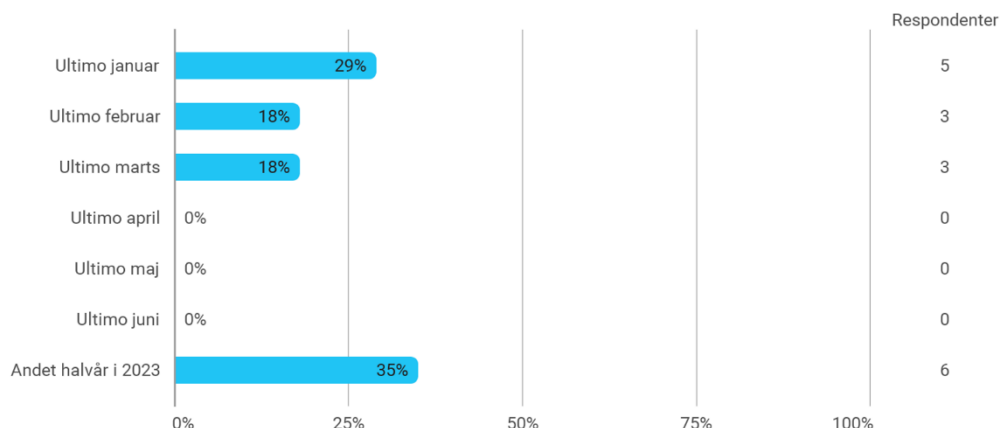
Hvad er status for den varmeplan, som kommunen skulle udarbejde i 2022, som grundlag for besked til ejendomssejere med gasfyr?

Figur 1, Antal kommuner, der har en godkendt varmeplan inden udgangen af 2022, egen undersøgelse

Som det fremgår af Figur 2, er det forskelligt, hvornår de 17 kommuner, der på svartidspunktet endnu ikke havde en godkendt varmeplan, forventer varmeplanen godkendt. Fem kommuner har forventeligt fået godkendt deres varmeplan i januar, mens yderligere seks kommuner forventer deres varmeplan godkendt i hhv. februar og marts.

Hvornår forventes varmeplanen godkendt i 2023

Figur 2, hvornår forventes varmeplanerne godkendt i 2023?, egen undersøgelse

De seks kommuner, der svarer, at varmeplanen er under udarbejdelse, men først forventes godkendt andet halvår 2023, begrundes bl.a. forsinkelsen med manglende tid og ressourcer, tidspres pga. høringsfrister, politiske godkendelsesprocesser mv. eller med, at varmeplanen skal miljøvurderes.

4.2 Varmeplaner i Plandata

Med aftalen er der enighed om, at kommunerne skal gennemføre en planlægningsindsats for konvertering af de gasforsynede områder til grøn varme, samt offentliggøre en geografisk repræsentation af denne planlægningsindsats i Plandata.dk.

I KL's spørgeskemaundersøgelse angiver 60 gaskommuner, at de har indberettet en varmeplan i Plandata på svartidspunktet, mens 24 kommuner fortsat manglede at indberette deres varmeplan d. 19. januar 2023. Hovedparten af de 24 kommuner angiver, at varmeplanen forventes indberettet ultimo februar 2023.

Kommunerne begrundes de forsinkede indberetninger i Plandata med, at der har været et stort fokus på at få sendt breve ud til ejendomssejere. Det er ofte de samme GIS-medarbejdere i kommunerne, der skal varetage disse opgaver, derfor er manglende tid og ressourcer også af væsentlig betydning for forsinkelsen.

4.3 Forenklet godkendelse

18 kommuner svarer, at de har valgt at lave en varmeplan indeholdende samfundsøkonomiske beregninger i overensstemmelse med cirkulæret af 26. oktober 2022. Det er væsentlig flere, end KL havde forventet. Særligt taget i betragtning af den korte tid kommuner har haft til at udarbejde varmeplanen. De 66 øvrige kommuner begrundes deres fravalg af samfundsøkonomiske beregninger i varmeplanen med manglende tid og ressourcer, men også, at de finder det mere hensigtsmæssigt, at de samfundsøkonomiske vurderinger foretages i de respektive projektforslag.

5 Breve til ejendomssejerne

KL og regeringen er enige om, at det er afgørende, at ejendomssejere med gas- og oliefyr får information om deres fremtidige forsyningsmuligheder. Der er med aftalen derfor enighed om, at alle kommuner med gasforsynede områder inden udgangen af 2022 skulle sende et brev til ejendomssejere med gas- og oliefyr i disse områder med besked om deres muligheder for fjernvarme.

Med udgangspunkt i aftalens ordlyd og arbejdet i dialogudvalget, er der enighed om, at ejendomssejerne har fået klar besked på én af følgende måder:

- 1) *Ejendomssejere i områder, hvor der allerede er fjernvarme*
Ejendomssejerne oplyses om, at der allerede er fjernvarme i deres område, og at de kan kontakte det lokale fjernvarmeselskab, hvis de ønsker et tilbud om tilslutning.
- 2) *Ejendomssejere i områder, der er omfattet af et godkendt projektforslag, men hvor fjernvarmen ikke er færdigetableret*
Ejendomssejerne oplyses om, at deres ejendom ligger i et område, hvor det er besluttet, at der kommer fjernvarme, samt hvornår det forventes muligt for ejendomssejeren at tilslutte sig fjernvarme. Samtidig oplyses om, at man kan kontakte fjernvarmeselskabet ift. tilbud på pris, vilkår for tilslutning mv.
- 3) *Ejendomssejere i områder, der er udlagt til fjernvarme i kommunens varmeplan*
 - 3,1) Ejendomssejerne oplyses om, at deres ejendom ligger i et område, der er udpeget til fjernvarme i kommunens varmeplan. Forhold omkring varmepris samt tilslutningstidspunkt og – vilkår mv. afhænger bl.a. af, hvor mange der tilkendegiver deres interesse i fjernvarme. Ejendomssejerne kan kontakte deres lokale fjernvarmeselskab for mere information.
 - 3,2) Ejendomssejerne oplyses om, at deres ejendom ligger i et område, hvor der er potentiale for fjernvarme ifølge kommunens varmeplan, men det skal undersøges nærmere, om der er grundlag for fjernvarme. Dette afdækkes i 2023.
- 4) *Ejendomssejere med olie- og naturgasfyr i områder, som kommunen ikke har udlagt til fjernvarme i deres varmeplan*
Ejendomssejerne oplyses om, at der ikke kommer fjernvarme i deres område, og at de derfor bør afsøge mulighederne for at erstatte deres fyr med en alternativ varmekilde, f.eks. en varmepumpe.

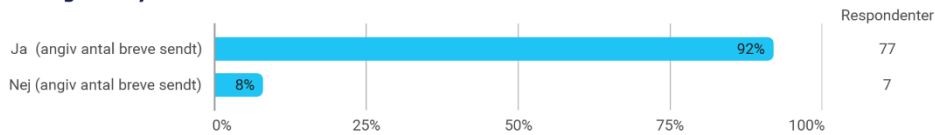
I overensstemmelse med markedsføringsloven suppleres samtlige brevttyper med information om mulighederne for at få individuel opvarmning, information om tilskud og støtteordninger samt henvisninger til rådgivning og vejledning.

Brevene er i overensstemmelse med aftalen sendt til ejerne af alle ejendomsstyper herunder erhverv, boliger, offentlige, udlejningsejendomme, etageejendomme mv.

5.1 Breve til ejendomsejere i de naturgasforsynede områder

Alle 84 gaskommuner har sendt breve til relevante ejendomsejere i de naturgasforsynede områder. Heraf har 77 kommuner sendt breve ud til alle relevante ejendomsejere.

Har I sendt breve ud til alle relevante ejendomsejere (private, erhverv og offentlige institutioner) i de naturgasforsynede områder?

Figur 3, antal kommuner, der har sendt breve til alle relevante ejendomsejere i naturgasforsynede områder, egen undersøgelse

Syv kommuner angiver, at de har sendt størstedelen af brevene ud inden årsskiftet, men at de på svartidspunktet fortsat manglede at sende breve ud til et mindre andel ejendomsejere. På svartidspunktet manglede fem kommuner tilsammen at sende ca. 10.250 breve ud, mens to kommuner anfører, at det er under afklaring, hvor mange de mangler. Der er primært tale om erhverv og offentlige ejendomme.

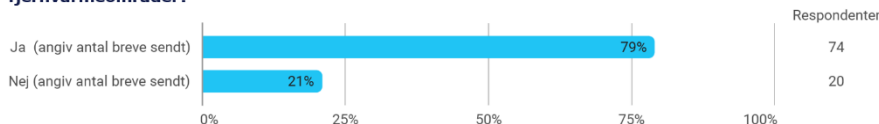
Flere af kommunerne uddyber, at forsinkelsen skyldes tekniske udfordringer med Boliganalysen.dk eller egne systemer i forbindelse med udsendelsen af brevene. To kommuner fremhæver, at de grundet tidspres har prioriteret at give klar besked til boligejerne frem for erhverv. Adspurgt om, hvornår de sidste breve kan forventes udsendt, svarer fem kommuner (ca. 7.000 breve) ultimo januar 2023, og to kommuner (ca. 3.250 breve) svarer ultimo februar. Langt størstedelen af de manglende breve kan derfor allerede være udsendt. Det følger KL op på.

Tilsammen har de 84 gaskommuner sendt ca. 524.000 breve til ejendomsejere i de naturgasforsynede områder.

5.2 Breve sendt til ejendomsejere i de fjernvarmeforsynede områder

74 af kommunerne svarer, at de har sendt breve ud til alle relevante ejendomsejere i de fjernvarmeforsynede områder.

Har I sendt breve ud til alle relevante ejendomsejere (boliger, erhverv og offentlige institutioner) med olie- og gas i fjernvarmeområder?

Figur 4, antal kommuner, der har sendt breve til alle relevante ejendomsejere i fjernvarmeforsynede områder, egen undersøgelse

20 kommuner angiver, at de på svartidspunktet enten ikke har sendt breve ud i de fjernvarmeforsynede områder, eller at de mangler at sende ud til en mindre andel. På svartidspunktet manglede fire kommuner tilsammen at sende ca. 2.350 breve ud i de fjernvarmeforsynede områder. Der er primært tale om erhverv og offentlige ejendomme. Forsinkelsen skyldes ifølge de fire kommuner tekniske udfordringer med udsendelsen af brevene. På spørgsmålet om, hvornår de sidste breve kan forventes udsendt, svarer to kommuner (ca. 1.750 breve) ultimo januar 2023, og to kommuner (ca. 600

breve) svarer hhv. ultimo februar og ultimo marts 2023. Langt størstedelen af de manglende breve kan derfor allerede være udsendt. Det følger KL op på.

16 kommunerne har ikke sendt breve ud til ejendomsejere med olie- og naturgasfyr i områder med fjernvarme. Dette kan skyldes, at ordlyden i aftalen specifikt fremhæver områder, der i dag er naturgasforsynede. Flere kommuner har derfor ikke anset det som en del af opgaven. Dette vurderes ikke at have en væsentlig betydning, da langt hovedparten af ejendomme med olie- og gasfyr er placeret uden for de fjernvarmeforsynede områder. Ligeledes er der tale om områder, hvor fjernvarme allerede er tilgængelig, eller hvor den er på vej. Her er der ikke behov for yderligere kommunal planlægning.

Tilsammen har kommunerne sendt ca. 146.000 breve ud til relevante ejendomsejere i de fjernvarmeforsynede områder.

5.3 Overblik – Hvilken type breve har kommunerne sendt

Kommunerne har i alt udsendt ca. 670.000 breve til relevante ejendomsejere.

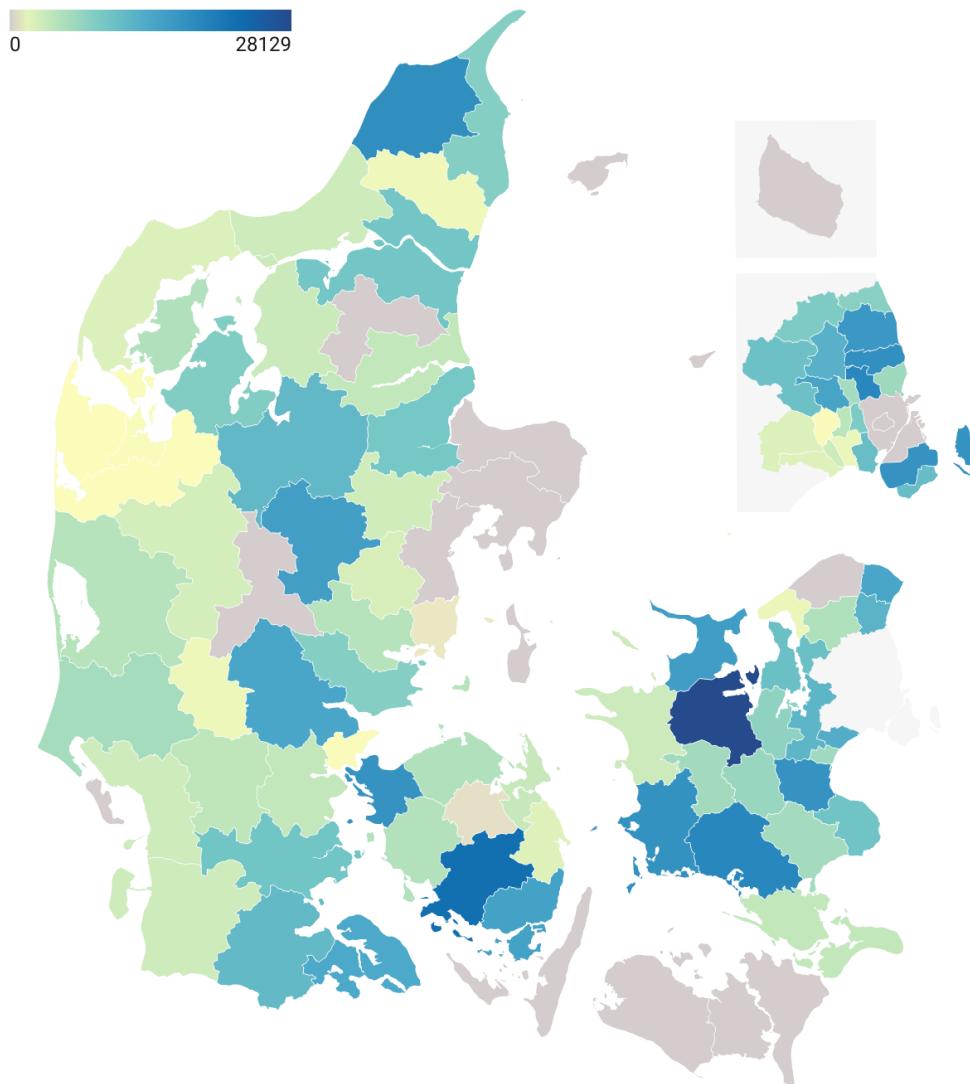
	Breve sendt	Breve mangler
Naturgasområder	ca. 524.000	ca. 10.250
Fjernvarmeområder	ca. 146.000	ca. 2350
Kommunerne har i alt udsendt	ca. 670.000	

Figur 5, antal breve sendt i hhv. fjernvarmeforsynede og naturgasforsynede områder, egen undersøgelse

Der er forskel på, hvilke ejendomsejere de enkelte kommuner har vurderet som relevante. Nogle kommuner har taget aftalens ordlyd meget bogstaveligt og har kun sendt breve til ejendomsejere med olie- og gasfyr i de naturgasforsynede områder. Modsat har andre kommuner sendt breve ud til alle ejendomsejere i kommunen, hvis ejendom ikke er forsynet med fjernvarme. Dette er også årsagen til, at der er sendt væsentligt flere breve ud, end der er olie- og naturgasfyr i Danmark. Alle kommunerne har som minimum sendt breve til ejendomsejere med olie- og naturgas i de naturgasforsynede områder.

Nedenfor er antal udsendte breve fordelt på kommuneniveau. Med 28.129 breve er Holbæk Kommune den kommune, der har udsendt flest breve, mens Odense Kommune med 70 breve er den kommune, der har udsendt færrest. De grå-markerede kommuner på kortet dækker over kommuner uden gas samt to kommuner, der ikke har angivet, hvor mange breve de har udsendt.

Udsendte breve om fjernvarme

Kilde: Kommunernes Landsforening • Lavet med Datawrapper

Et højt antal udsendte breve er ikke et succeskriterie i sig selv. Det vigtigste er, at alle relevante ejendomsejere har fået besked.

De 670.000 breve, som kommunerne har sendt til relevante ejendomsejere, kan fordeles på fire primære kategorier, i overensstemmelse med aftalen mellem KL og regeringen. Dertil har kommunerne i spørgeskemaundersøgelsen kunnet anføre, om de har udsendt en femte type besked.

Typen af breve kommunerne har sendt	<i>Antal breve</i>	<i>Andel</i>
Din ejendom ligger i et område med fjernvarme. Du kan derfor allerede i dag få fjernvarme?	ca. 74.000	11 %
Der er et godkendt projektforslag for fjernvarme i dit område, og tilslutning til fjernvarme forventes mulig i dit område i år x.	ca. 144.000	21 %
Dit område er udlagt til fjernvarme i varmeplanen, men det undersøges nærmere, om der kan komme fjernvarme, og der gives besked senere.	ca. 266.000	40 %
Der kommer ikke fjernvarme i dit område. Du bør derfor konvertere til en alternativ varmekilde.	ca. 145.500	22 %
Anden besked (primært om mulighederne for fælles, mindre varmeløsninger, da der ikke kommer fjernvarme)	ca. 40.500	6 %

Undersøgelsen viser, at ca. 218.000 ejendomsjere har modtaget brev om, at de allerede i dag kan få fjernvarme, eller at der er et godkendt projektforslag for fjernvarme i deres område, samt hvornår de kan blive tilsluttet fjernvarmen. Samtidig har ca. 145.500 ejendomsjere fået at vide, at der ikke kommer fjernvarme i deres område, og de derfor bør skifte til en alternativ varmekilde, f.eks. en varmepumpe.

Ifølge kommunernes besvarelser har ca. 40.500 ejendomsjere fået en fjerde besked – primært at der ikke kommer fjernvarme, men at der kan være mulighed for fælles mindre varmeløsninger. Nogle kommuner har også inviteret de ejendomsjere, der ikke kan få fjernvarme, til informationsmøde om deres muligheder for alternative varmekilder, f.eks. varmepumper.

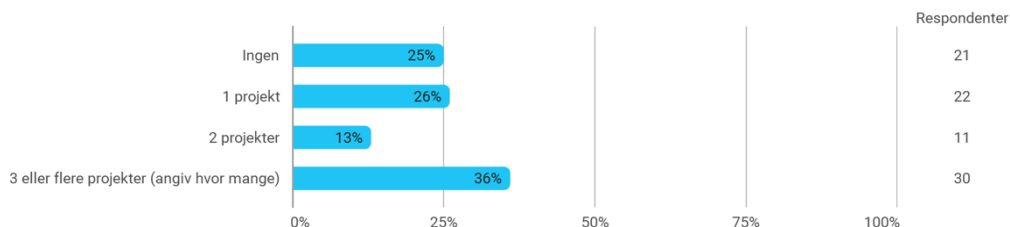
Endelig har ca. 266.000 ejendomsjere fået besked om, at deres område er udlagt til fjernvarme i kommunens varmeplan, men at det vil kræve yderligere analyser for at afdække, om ejendomsjerne kan blive tilbudt fjernvarme og i så fald hvornår. Ifølge *Cirkulæreskrivelse om kommunal varmeplanlægning og projektkendelse* (CIS nr 10081 af 26/10/2022) fra oktober 2022 er kommunerne forpligtet til at sikre, at der inden udgangen af 2023 i udgangspunktet udarbejdes og træffes afgørelse om godkendelse af de konkrete projektforslag, der skal udmønte kommunens samlede varmeplan. Det skal skabe grundlaget for, at fjernvarmen er etableret inden udgangen af 2028. Det er på den baggrund forventningen, at de ca. 266.000 ejendomsjere, som udgangspunkt, kan forvente et endeligt svar inden udgangen af 2023.

Regeringen meldte ud i april 2022, at alle ejendomsjere kunne få klar besked om fjernvarme inden udgangen af 2022. Straks herefter anførte KL, at vi var klar til at indgå en aftale, og hvad regering og Folketing kunne gøre for at sætte fart på processen, f.eks. indføre en automatisk ”ja tak”-ordning. Lige op til sommerferien, den 29. juni 2022, indgik regeringen aftale med KL om kommunernes opgaver ifm. fremrykket varmeplanlægning og at give besked til ejendomsjerne. Først herefter var der klarhed for kommunerne over, hvad opgaven for dem bestod i, og hvor mange ressourcer der var afsat til dem. En automatisk ”ja tak”-ordning og de andre ting, KL efterlyste af ændret lovgivning mv., afventes fortsat. På den baggrund er KL ikke overrasket over, at det ikke har været muligt at give flere ejendomsjere så klar en besked, som det kunne ønskes.

6 Godkendte projektforslag i 2022

I spørgeskemaundersøgelsen blev kommunerne bedt om at svare på, hvor mange projektforslag for konverteringer fra naturgas til fjernvarme de har godkendt i 2022, og hvordan disse projekter forventes etableret frem mod 2028.

Hvor mange projektforslag for konvertering af naturgas til fjernvarme har I godkendt i 2022?

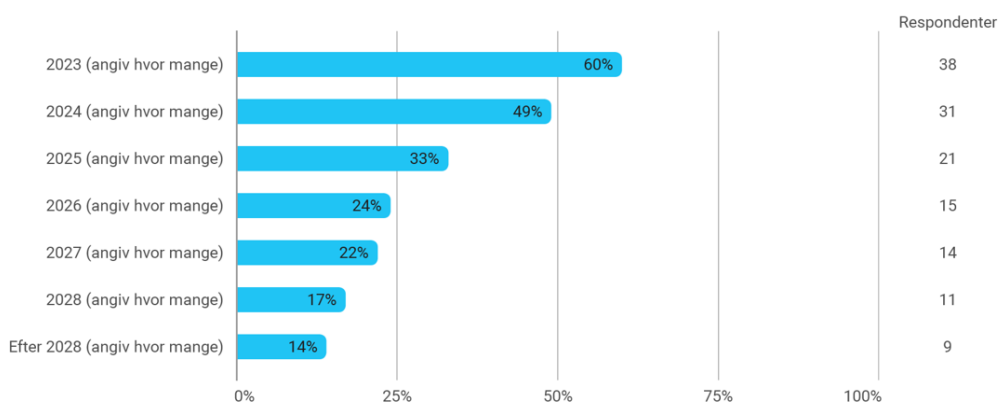

Figur 7, antal godkendte projektforslag i 2022, egen undersøgelse

60 af de 84 gaskommuner har tilsammen godkendt 168 projektforslag for konvertering fra naturgas til fjernvarme i 2022. Projektforslagene varierer væsentligt i størrelse og antal forventede konverteringer, men omfanget giver et indtryk af det enorme arbejde, som kommunerne og fjernvarmeselskaberne har udført allerede i 2022. Tilsammen vurderes de 168 projektforslag at kunne konvertere ca. 96.600 ejendomme (ejendommejere) fra naturgas til fjernvarme, hvis den fornødne tilslutningsprocent opnås.

I spørgeskemaundersøgelsen bedes kommunerne angive, hvornår de forventer, at de projekter, de godkendte i 2022, er endeligt etableret.

Hvornår forventer I, at de respektive godkendte projekter er endeligt etableret?

Figur 8, hvornår forventes de godkendte projekter etableret?, egen undersøgelse

94 pct. af projekterne forventes at være færdigetableret inden udgangen af 2028. Ifølge kommunerne er årsagen til, at nogle projekter først forventes færdigetableret efter 2028, f.eks. mangel på kvalificeret arbejdskraft, mangel på materialer, stigende priser og opgavens omfang.

6.1 Tilslutningsprocent, varmepris og varmekilde

Ny produktionskapacitet:

37 kommuner anfører i spørgeskemaundersøgelsen, at en eller flere af de projekter, de godkendte i 2022, kræver ny produktionskapacitet. De 37 kommuner har tilsammen godkendt 101 projektforslag i perioden.

Varmekilde	Antal kommuner har svaret	Forventede konverteringer
Varmepumper	11	16.292
Varmepumper og overskudsvarme	1	3.315
Varmepumper og el-patron	4	7.739
Varmepumper og biomasse	8	16.988
Solvarme og biomasse	1	1.700
Biomasse	3	3.223
Ikke opgjort	9	19.941
Ikke behov for ny kapacitet	23	27.433

Figur 9, fordeling af forventet varmekilde i projekter med behov for ny produktionskapacitet, egen undersøgelse

Ni af de 37 kommuner har på svartidspunktet ikke kunnet give et endeligt svar på, hvilken varmekilde der skal etableres ifm. projektet. Endelig har 23 kommuner svaret, at de godkendte projektforslag ikke giver anledning til at etablere ny produktionskapacitet.

Varmepris

28 af kommunerne har anført, at der er stor variation i varmepriserne mellem de forskellige selskaber i kommunen, hvorfor de ikke har anført det, eller at det ikke er afklaret.

32 af kommunerne har anført et forventet spænd for varmeprisen.

Gennemsnitligt vil varmeprisen pr. standard husstand være ca. 15.300 kr./år fordelt på 58.700 husstande. Den lavest anførte pris er ca. 10.000 kr./år, mens den højest anførte pris er ca. 21.400 kr./år. Ud over varmeprisen kan der være krav om tilslutningsbidrag. Tallene er forbundet med væsentlig usikkerhed og dækker over, at nogle kommuner angiver et stort spænd på f.eks. 13.500-21.000 kr. /år.

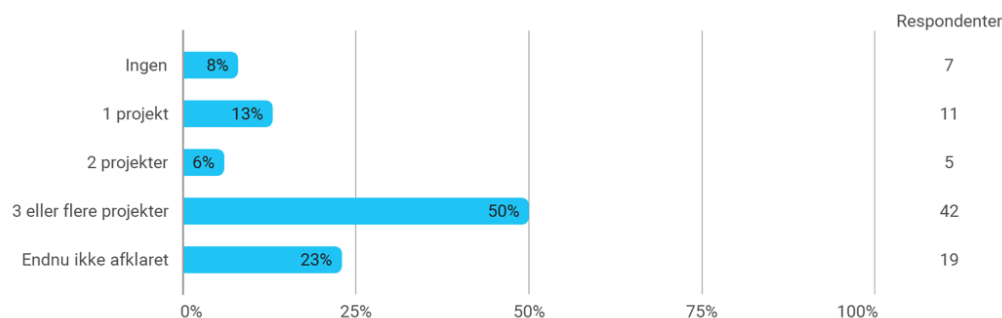
Minimumstilslutningsprocent

43 af de 60 kommuner, der har godkendt projektforslag i 2022, har angivet den fornødne tilslutningsprocent. Størstedelen af kommunerne angiver det som et spænd, f.eks. 50-70 %. Den gennemsnitlige tilslutningsprocent er ca. 66 % pr. kommune, hvilket er forventeligt. Det tages forbehold for, at tallene er forbundet med stor usikkerhed.

7 Forventninger til projektforslag i 2023

I spørgeskemaundersøgelsen blev kommunerne bedt om at svare på, hvor mange projektforslag for konverteringer fra naturgas til fjernvarme de forventer at godkende i 2023, og hvordan disse projekter forventes etableret frem mod 2028.

Hvor mange projektforslag for konvertering af naturgas til fjernvarme forventer I at godkende i 2023?

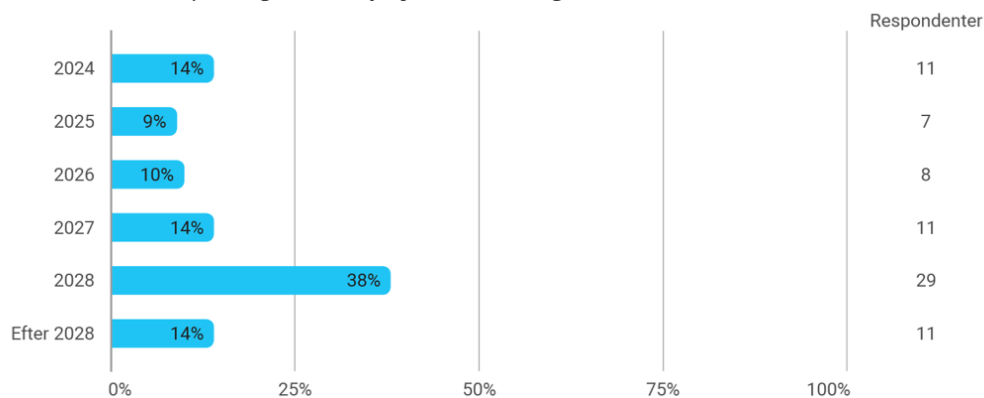
Figur 10, forventet antal godkendte projektforslag i 2023

58 af de 84 gaskommuner forventer tilsammen at skulle godkende minimum 147 projektforslag i 2023. Der kan være tale om langt flere, da kommunerne ikke har haft mulighed for at angive, hvor mange flere end tre projekter de forventer. I 19 kommuner var det på svartidspunktet stadig uafklaret, hvor mange projektforslag de kunne forvente at modtage. Syv kommuner svarer, at de ikke forventer at godkende nye projektforslag for konvertering af naturgas til fjernvarme i 2023. Dette skyldes hovedsageligt, at de sidste rentable konverteringsprojekter er godkendt med projektforslag i 2021 og 2022.

De minimum 147 projektforslag forventes at omfatte ca. 175.000 ejendomme (ejendomsjere) med naturgas. Disse tal er forbundet med væsentlig usikkerhed.

I spørgeskemaundersøgelsen bedes kommunerne angive, hvornår de vurderer, at de projekter, de forventer at godkende i 2023, er endeligt etableret.

Hvornår forventer I, at de godkendte projekter er endeligt etableret?

Figur 11, hvornår forventes projekter godkendt i 2023 færdigetableret, egen undersøgelse

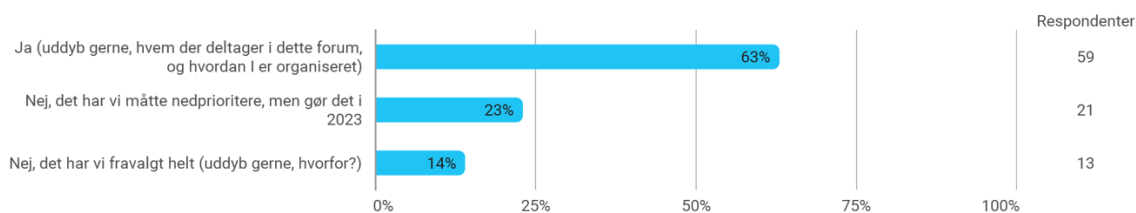
86 pct. af projekterne forventes at være færdigetableret inden udgangen af 2028. Kommunerne angiver manglende kvalificeret arbejdskraft, mangel på

materialer, stigende priser og opgavens omfang som forklaring på, hvorfor nogle projekter først forventes færdigetableret i 2028 eller derefter.

8 Etablering af koordinationsfora i kommunerne

Med aftalen er der enighed om, at der skal etableres lokale koordinationsfora i kommunerne mhp. at styrke koordinationen mellem kommuner, fjernvarmeselskaber, eldistributionsselskaber, Evida, virksomheder med potentiale for udnyttelse af overskudsvarme m.fl. og derigennem understøtte en hensigtsmæssig planlægning og omstilling til grøn varme. Med aftalen blev der fra statens side afsat 91 mio. kr. i perioden 2022-2025 til kommunernes arbejde med etablering og drift af koordinationsfora.

Har I oprettet et koordinationsforum i jeres kommune i 2022 (alternativt anvendt et eksisterende forum)

Figur 12, etablering af koordinationsfora i kommunerne, egen undersøgelse

59 kommuner svarer, at de har oprettet et koordinationsforum i 2022. Og 21 kommuner svarer, at de vil prioritere det i 2023. Endvidere angiver syv kommuner, at de har valgt ikke at etablere et koordinationsforum, da de sidste konverteringsprojekter blev godkendt i 2022, eller fordi de er i fin dialog med aktørerne i forvejen.

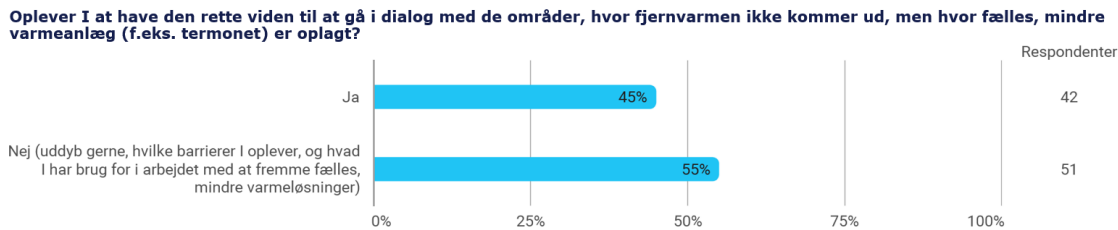
Det er op til kommunerne selv, hvordan de vil gribe opgaven an med at nedsætte et koordinationsforum, og hvilke aktører de vil invitere med. I nogle kommuner drives koordinationsforummet på embedsmandsniveau blandt teknikere, mens det i andre kommuner drives på chef-niveau eller med inddragelse af det politiske niveau. I alle kommunerne er der fokus på, at de rette aktører skal inddrages, og samarbejdet skal styrkes. I nogle kommuner betyder det, at samarbejdet mellem forvaltningen og 5-6 fjernvarmeselskaber er i fokus. I andre kommuner handler om at få en god forbindelse til det nationale gasdistributionsselskab, Evida, og det lokale elnetselskab.

Evida giver udtryk for, at de kommunale koordinationsfora er meget relevante i forhold til deres arbejde for en koordineret og proaktiv planlægning af gasnettets fremtid. Dette er særligt tilfældet i de kommuner, hvor en udfasning af gas til rumopvarmningen kan betyde, at gasnettet kan anvendes til alternative formål, herunder transmission og distribution af f.eks. brint. Et tæt samarbejde med kommunerne er derfor centralt for en rettidig og strategisk udfasning af gasforsyningen.

9 Understøttelse af fælles, mindre varmeanlæg

Med aftalen er KL og regeringen enige om, at kommunerne kan bidrage til understøttelse og udvikling af fælles, mindre varmforsyningsprojekter i de områder, hvor fjernvarme ikke kommer ud.

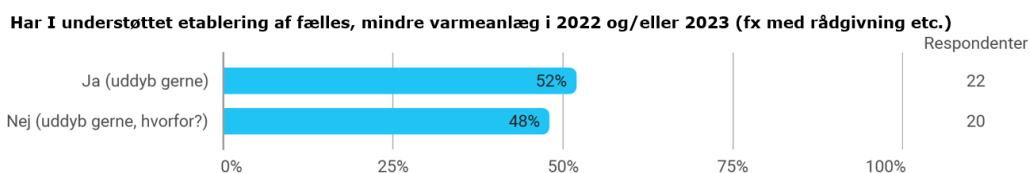
Godt halvdelen af gaskommunerne giver udtryk for, at de ikke har den rette viden til at gå i dialog med borgerne om hvilke muligheder de har for at etablere en fælles løsning.

Kommunerne uddyber, at det er et komplekst område, hvor der stadig er usikkerhed om, hvorvidt projekterne falder under kommunernes ansvarsområde som myndighed eller ej. Dertil giver mange kommuner udtryk for, at de mangler den tekniske indsigt i disse løsninger til at kunne vejlede borgerne bedst muligt. Flere kommuner fremhæver, at de er i dialog med eksterne rådgivere, som de vil trække på i deres videre arbejde.

KL og Energistyrelsen har igangsat et arbejde med at indsamle og udstille relevant viden på området, f.eks. cases fra nogle af de kommuner, som er langt fremme, som de øvrige kommuner kan trække på, når de skal starte deres indsats op. Samarbejdet vil fortsætte i 2023.

42 kommuner mener, at de har den fornødne viden til at gå i dialog med lokalområder, hvor fjernvarme ikke er løsningen.

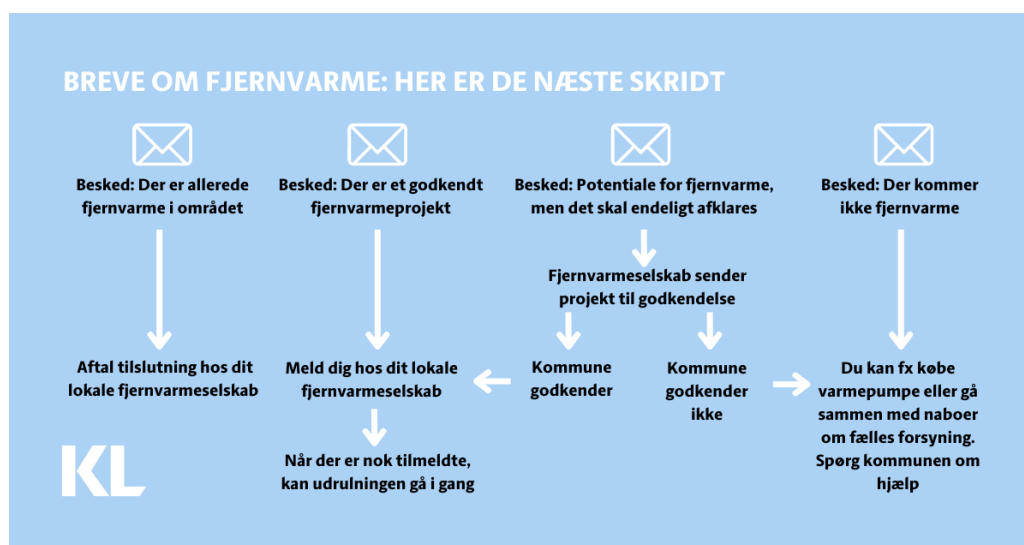

22 af de 42 kommuner svarer, at de allerede har understøttet etableringen af fælles, mindre varmeanlæg. Det understøttende arbejde består f.eks. i informerende borgermøder, tekniske og økonomiske screeninger, kortlægninger af potentialet for mindre, kollektive løsninger mv. De resterende 20 kommuner giver udtryk for, at det endnu ikke har været relevant i deres kommuner, eller at de ikke har ressourcerne til at prioritere opgaven.

10 Videre proces

Der ligger en stor opgave foran kommunerne i 2023 – og frem til 2028.

Ifølge aftalen og *Cirkulæreskrivelse om kommunal varmeplanlægning og projektkodkendelse* fra oktober 2022 er kommunerne forpligtet til at sikre, at der inden udgangen af 2023 i udgangspunktet udarbejdes og træffes afgørelse om godkendelse af de konkrete projektforslag, der skal udmønte kommunens samlede varmeplan. Det skal skabe grundlaget for, at fjernvarmen er etableret inden udgangen af 2028. Det er på den baggrund forventningen, at de ca. 266.000 ejendomsjere, som udgangspunkt, kan forvente et endeligt svar inden udgangen af 2023. Det er ikke kun en stor opgave for kommunerne, men også for de fjernvarmeselskaber, der skal udarbejde de projektforslag, der skal skabe grundlag for de mange fjernvarmekonverteringer.

I 2023 vil der særligt være fokus på give de ca. 266.000 ejendomsjere endelig besked på, om de kan få fjernvarme, og hvornår de kan forventes tilsluttet. Derefter er det ambitionen i aftalen, at fjernvarmen er udrullet senest i 2028. Det vil ikke være muligt alle steder, som det ser ud i dag.

Derfor fastholder KL også fokus på, hvilke tiltag der er behov for, hvis vi skal sikre en så hurtig omstilling af varmeforsyningen som muligt, herunder f.eks.:

- En automatisk "ja tak"-ordning i de områder, hvor der kommer fjernvarme.
- En fjernvarmepulje med nok midler til, at ingen projekter behøver at blive sat på pause undervejs.
- Et nationalt overblik over, om der frem mod 2028 er arbejdskraft og materialer nok til opgaven – for hvis ikke, må der findes en løsning.
- Bedre understøttelse af fælles, mindre varmeforsyninger. F.eks. med rejsehold, øget vejledning, tilskud mv.